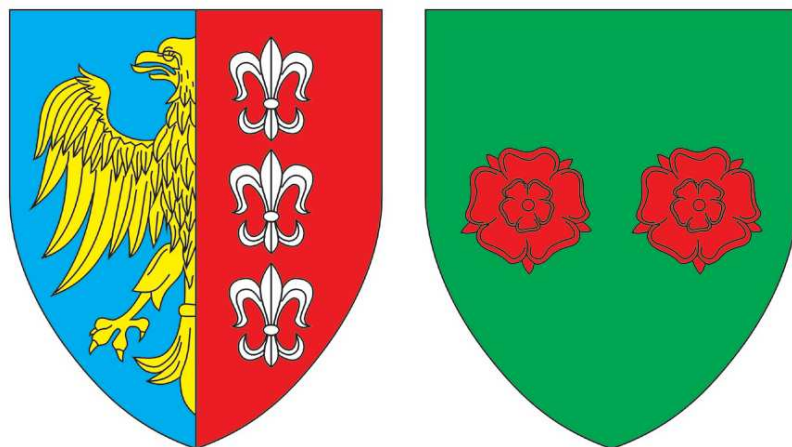

Załącznik
do uchwały nr XXXIV/832/2008
Rady Miejskiej w Bielsku-Białej
z dnia 9 GRUDNIA 2008 ROKU

MIEJSKI PROGRAM
DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2009-2013

Bielsko-Biała 2008

Spis treści

WSTĘP	3
DIAGNOZA PROBLEMÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	4
STRATEGIA REALIZACJI CELÓW MIEJSKIEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2009-2013	12
Cel główny	12
Cele strategiczne.....	12
GLÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	13
Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.....	13
Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	14
Zapewnienie osobom niepełnosprawnym jednakowego dostępu do edukacji na różnych poziomach	16
Przełamywanie barier architektonicznych i transportowych.....	18
PODMIOTY REALIZUJĄCE ZADANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	19
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	19

1. Wstęp

Na podstawie art. 35a.ust. 1. pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008r. Nr 147, poz. 92) „Do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Celem Miejskiego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dążenie do podejmowania działań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013 określa zadania Miasta Bielska-Białej w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych zmierzających do indywidualnego rozwoju i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, gwarantujących pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym.

Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych jest komplementarny z następującymi dokumentami:

1. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2013,
2. Strategią Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku przyjętą uchwałą nr LIX/185/2006 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 13 czerwca 2006r.,
3. Strategią Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 przyjętą przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr II/47/4/2006 z dnia 24 kwietnia 2006r.,
4. Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013 przyjętą przez Radę Ministrów w dniu 13 września 2005r. w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013,

5. Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych przyjętą Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r. (MP. Nr 50, poz. 475).

2. Diagnoza problemów osób niepełnosprawnych

Zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj.: Dz. U. z 2008r. Nr 14, poz. 92), niepełnosprawność „oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”. Ww. ustawa zakłada trzystopniową klasyfikację:

- znaczny stopień niepełnosprawności otrzymuje osoba z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolna do pracy albo zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagająca, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- umiarkowany stopień niepełnosprawności otrzymuje osoba z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolna do pracy albo zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagająca czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- lekki stopień niepełnosprawności otrzymuje osoba o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Na podstawie danych statystycznych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku w województwie śląskim mieszkało 4.742.900 osób, z czego 560.711 to osoby niepełnosprawne (tj. 11,82%), w tym: 438.308 to osoby niepełnosprawne prawnie (78,17% wszystkich osób niepełnosprawnych) i 122.403 to osoby niepełnosprawne biologicznie (21,83% wszystkich osób niepełnosprawnych).

Osoby niepełnosprawne prawnie to osoby, które posiadają odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony, natomiast osoby niepełnosprawne biologicznie, to osoby, które nie posiadały orzeczenia ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

Poniżej przedstawiam kategorie niepełnosprawności wśród osób niepełnosprawnych prawnie w województwie śląskim:

– wieku 0-15 lat z uprawnieniem do zasiłku pielęgnacyjnego	10.888	(2,48%)
– w wieku 16 lat i więcej:	427.420	(97,52%)
w tym:		
o ze znacznym stopniem niepełnosprawności	79.602	(18,16%)
o z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	138.074	(31,50%)
o z lekkim stopniem niepełnosprawności	183.755	(41,92%)
o nie ustalono	25.989	(5,93%).

W Bielsku-Białej na 178.028 mieszkańców, 27.024 to osoby niepełnosprawne (tj. 15,2%), w tym: 22.320 to osoby niepełnosprawne prawnie (tj. 82,59% wszystkich osób niepełnosprawnych) i 4.704 to osoby niepełnosprawne biologicznie (tj. 17,41% wszystkich osób niepełnosprawnych). Wśród osób niepełnosprawnych prawnie, 395 – to osoby w wieku 0-15 lat z uprawnieniami do zasiłku pielęgnacyjnego (tj. 1,77% ogółu osób niepełnosprawnych prawnie), 21.925 – to osoby w wieku 16 lat i więcej (tj. 98,23% ogółu osób niepełnosprawnych prawnie).

Osoby niepełnosprawne prawnie:

Wyszczególnienie	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
		%		%		%
OGÓŁEM	22.320		10.570	47,36	11.750	52,64
Według ekonomicznych grup wieku:						
Przedprodukcyjny	502	2,25	284	2,69	218	1,86
Produkcyjny	14.104	63,19	7.635	72,23	6.469	55,06
Mobilny	3.191		1.639		1.552	
Niemobilny	10.913		5.996		4.917	
Poprodukcyjny	7.711	34,55	2.650	25,07	5.061	43,07
Nie ustalono	3		1		2	
Według poziomu wykształcenia:						
Wyższe	1.847	8,28	1.070	10,12	777	6,61
Policealne	566	2,54	183	1,73	383	3,26

Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013

Średnie	7.101	31,81	3.189	30,17	3.912	33,29
Ogólnokształcące	1.861		576		1.285	
Zawodowe	5.240		2.613		2.627	
Zasadnicze zawodowe	6.641	29,75	3.835	36,28	2.806	23,88
Podstawowe ukończone	5.191	23,26	1.911	18,08	3.280	27,91
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	570	2,55	170	1,61	400	3,40
Nie ustalono	108	0,48	42	0,40	66	0,56
Według aktywności ekonomicznej:						
Aktywni zawodowo	4.657	20,86	2.642	25,00	2.015	17,15
Pracujący	3.468		2.018		1.450	
Bezrobotni	1.189		624		565	
Bierni zawodowo	17.539	78,58	7.868	74,44	9.671	82,31
Nieustalony status na rynku pracy	124	0,56	60	0,57	64	0,54

Źródło: Dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku

Mieszkańcy Bielska-Białej mogą otrzymać orzeczenia:

1. O niezdolności do pracy, którą orzeka lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007r. Nr 11, poz. 74 z późn. zm.):
 - a. Orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
 - b. Orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy,
 - c. Orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy,
2. O niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym orzeczonej przez lekarza rzeczoznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008r. Nr 50, poz. 291 z późn. zm.):
 - a. Całkowita trwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym,
 - b. Całkowita okresowa niezdolność do pracy,
3. Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, działającego na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328)
 - a. O niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
 - b. O stopniu (znacznym, umiarkowanym, lekkim) niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia.

Liczba wydawanych orzeczeń przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2005-2007 przedstawia się następująco:

Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013

	2005r.	2006r.	2007r.
Liczba wydanych orzeczeń:	3263	2814	2775
w tym ze znacznym stopniem niepełnosprawności	477	491	576
w tym z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	1311	1199	1191
w tym z lekkim stopniem niepełnosprawności	1194	886	810
w tym orzeczenia dla osób poniżej 16 roku życia	281	238	198

Źródło: Dane Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej

Udział poszczególnych przyczyn niepełnosprawności w ilości wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności I stopniu niepełnosprawności, ilustruje poniższa tabela:

Symbol	osoby powyżej 16 roku życia									osoby przed 16 rokiem życia		
	znacznym			umiarkowany			lekki			2005r.	2006r.	2007r.
	2005r.	2006r.	2007r.	2005r.	2006r.	2007r.	2005r.	2006r.	2007r.			
01-U	6	9	6	4	6	11	12	9	6	36	25	20
02-P	81	32	36	171	130	133	67	70	44	23	28	22
03-L	17	8	25	52	58	55	68	39	50	41	25	20
04-O	16	18	17	26	25	19	29	33	22	18	3	8
05-R	80	102	119	322	356	359	543	446	418	27	23	26
06-E	0	1	1	23	31	28	29	21	18	15	8	8
07-S	116	162	202	385	341	323	243	171	149	29	23	15
08-T	5	8	21	29	28	32	34	15	21	1	4	3
09-M	6	1	11	21	11	14	12	3	8	9	9	6
10-N	103	94	81	126	88	97	71	46	38	26	26	34
11-I	47	56	57	152	125	120	86	33	36	56	64	36

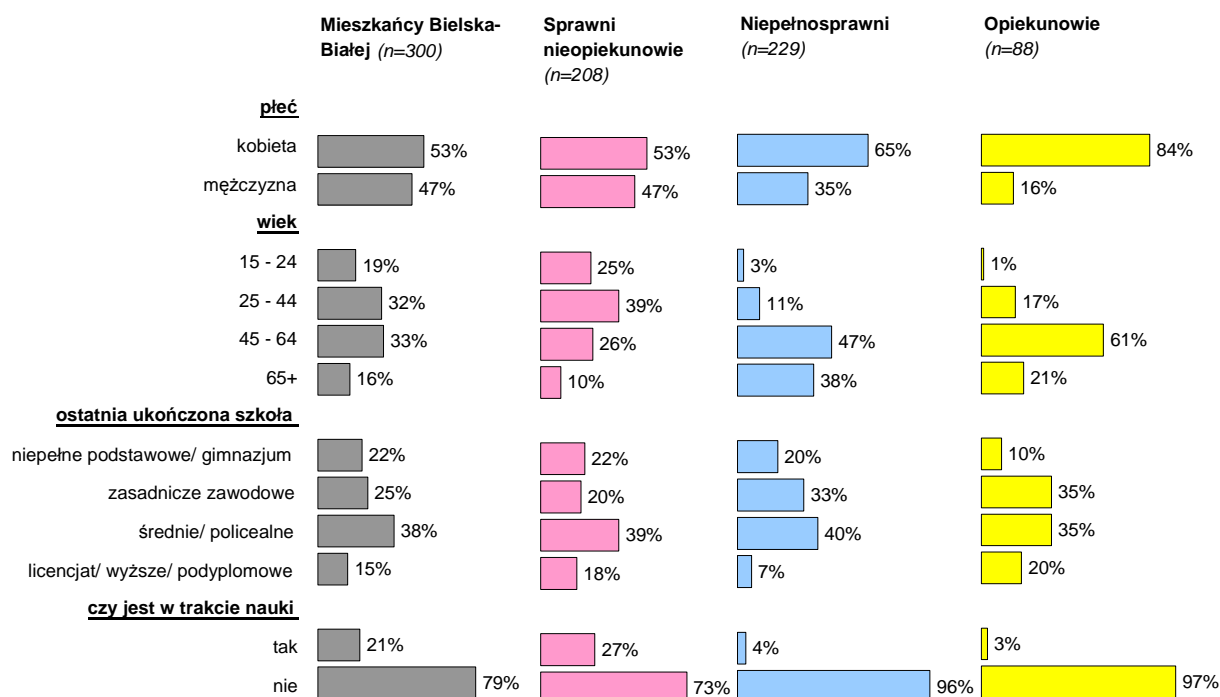
Źródło: Dane Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej

- 01-U Upośledzenia umysłowe
- 02-P choroby psychiczne
- 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
- 04-O choroby narządu wzroku
- 05-R upośledzenia narządu ruchu
- 06-E epilepsja
- 07-S choroby układów oddechowych i krążenia
- 08-T choroby układu pokarmowego
- 09-M choroby układu moczowo-płciowego
- 10-N choroby neurologiczne
- 11-I inne.

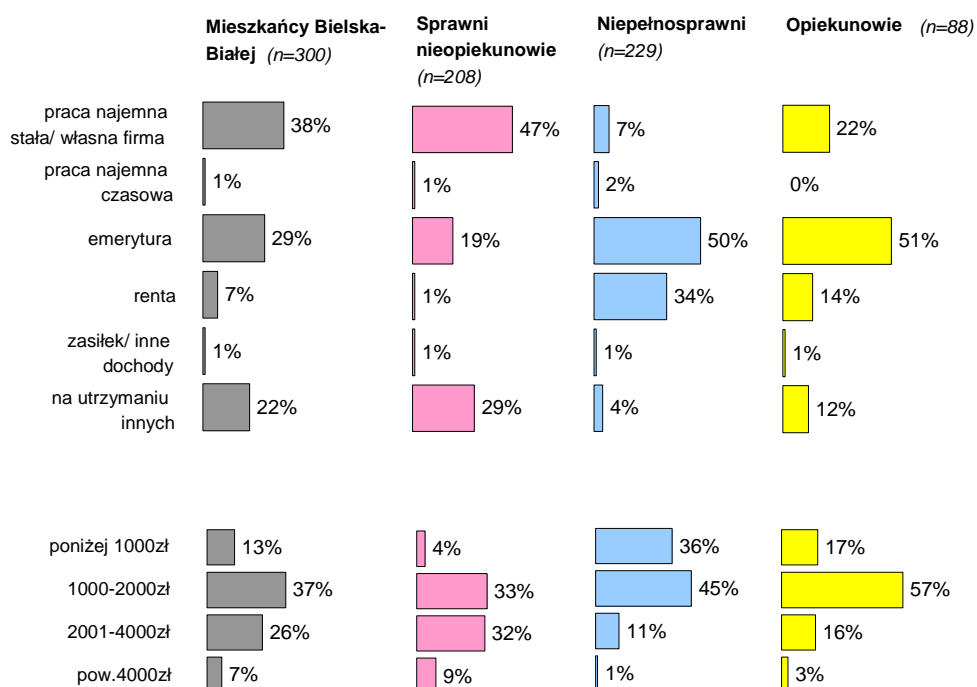
W 2007r. firma IMAS Interantional Instytut Badania Rynku i Opinii Społecznej na zlecenie Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej przeprowadziła badania społeczne pn.: „Aktualna sytuacja i potrzeby osób niepełnosprawnych w Bielsku-Białej”. Badaniami objęto nie tylko osoby niepełnosprawne, ale także ich opiekunów oraz osoby w pełni sprawne, które również miały możliwość wypowiedzenia się na temat osób niepełnosprawnych.

Z powyższych badań wynika, że osobami niepełnosprawnymi, w porównaniu z pozostałymi mieszkańcami miasta Bielska-Białej, w dużej części są osoby starsze, z niższym wykształceniem i o gorszej sytuacji materialnej, co obrazują poniższe wykresy:

Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013

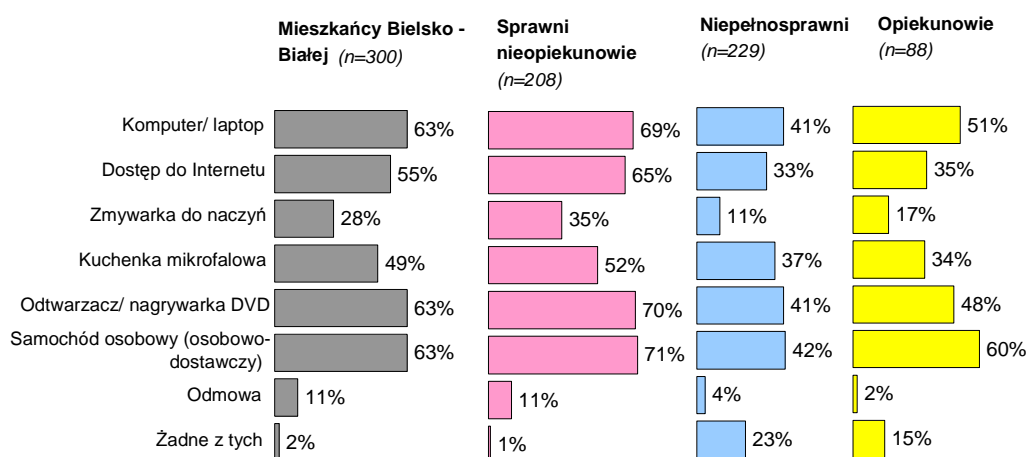

Znaczna część osób niepełnosprawnych utrzymuje się z emerytury i renty (84% wszystkich przebadanych osób niepełnosprawnych), a tylko 9% z pracy. To wpływa na wysokość ich dochodów (poniżej 1.000 zł netto żyje 36% osób niepełnosprawnych, a 45% w przedziale 1.000-2.000 zł)

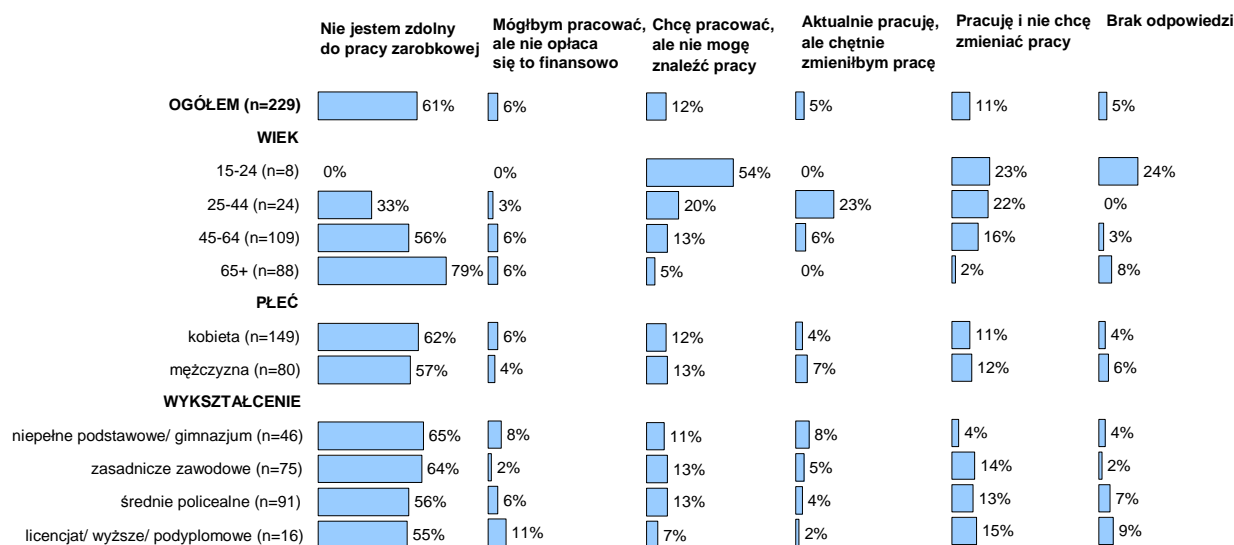

W celu porównania poziomu życia osób niepełnosprawnych i sprawnych mieszkańców miasta Bielska-Białej, w badaniach zapytano jakim sprzętem dysponują respondenci. Z powyższych danych wynika, że osoby niepełnosprawne znacznie rzadziej dysponują

sprzętem, niż pozostali mieszkańcy. Ponadto niemal dwukrotnie mniej niepełnosprawnych i ich opiekunów ma dostęp do Internetu (sprawni: 65%, niepełnosprawni: 33%, opiekunowie osób niepełnosprawnych: 35%).

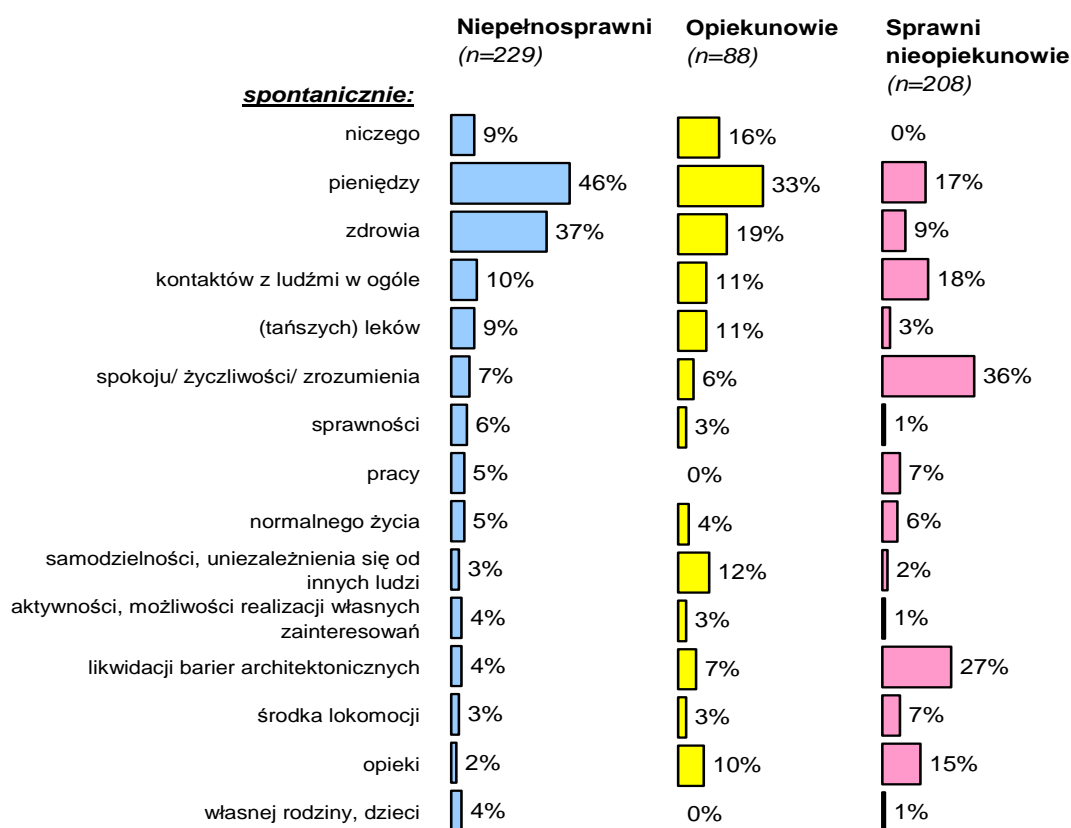

Większość osób niepełnosprawnych (84% badanych) to osoby niepracujące. Ich życie codzienne wypełnione jest obowiązkami domowymi/rodzinnymi, spacerami i spotkaniami. Znaczna część osób niepełnosprawnych (61%) uważa, że nie są zdolni do jakiegokolwiek pracy, 6% twierdzi, praca jest nieopłacalna finansowo, a tylko 16% osób pracuje.

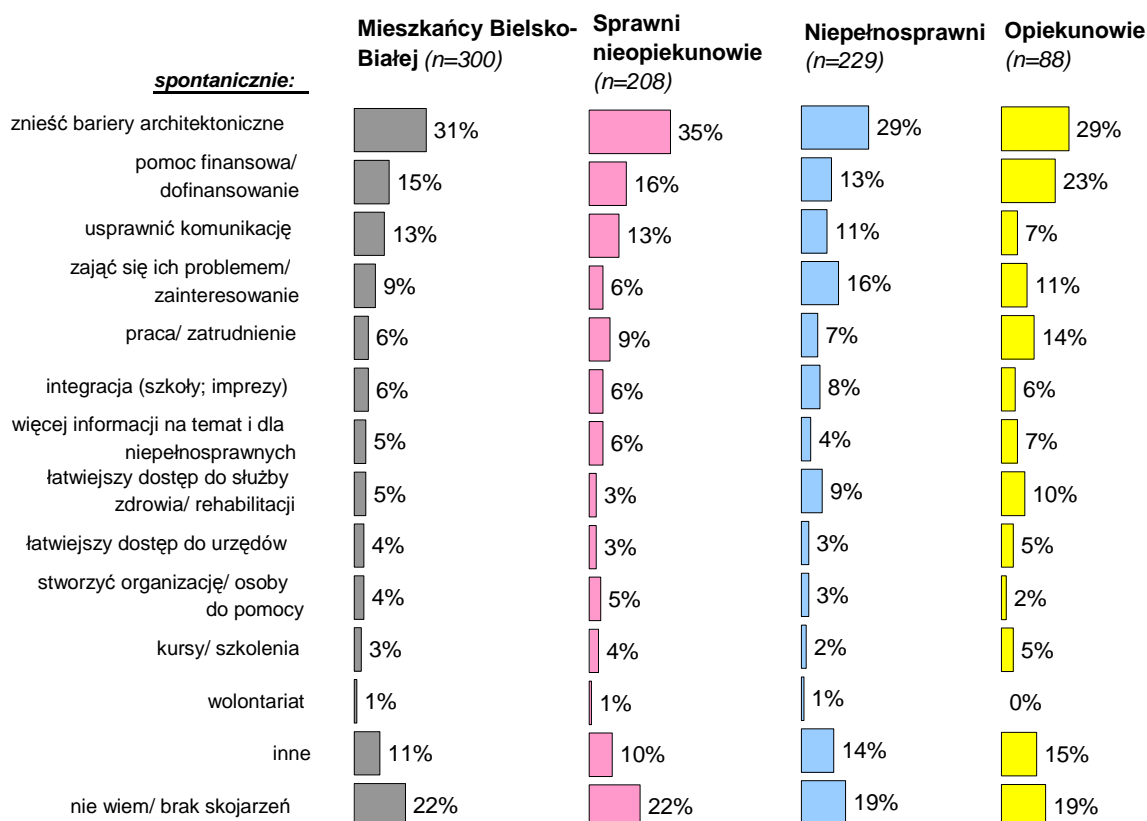

Pomimo ww. sytuacji, wśród najczęściej wskazywanych przez osoby niepełnosprawne potrzeb są: lepsze finanse (46%). Środkiem do tego są według nich, raczej lepsze dochody (46% niepełnosprawnych i 39% opiekunów), niż praca (odpowiednio 5% i 7%). W hierarchii potrzeb, osoby niepełnosprawne, zdrowie wskazywali zarówno jako potrzebę samą w sobie (37% niepełnosprawnych i 19% opiekunów), jak i środek do realizacji innych potrzeb (odpowiednio 26% i 11%).

Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013

Osoby niepełnosprawne od władz miasta najczęściej oczekują podjęcia następujących działań:

Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej wynika, że od 2006r. zmniejsza się liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Osoby bezrobotne	306	399	469	531	599	628	552	458
<i>w tym:</i>								
- znaczny stopień niepełnosprawności	2	1	2	1	3	2	2	7
- umiarkowany stopień niepełnosprawności	50	72	60	69	122	146	146	134
- lekki stopień niepełnosprawności	254	326	407	461	474	480	404	317
Osoby poszukujące pracy	224	213	175	143	128	96	142	91
<i>w tym:</i>								
- znaczny stopień niepełnosprawności	8	8	5	8	7	3	30	14
- umiarkowany stopień niepełnosprawności	74	75	71	76	68	52	68	51
- lekki stopień niepełnosprawności	142	130	99	59	53	41	44	26
RAZEM	530	612	644	674	727	724	694	549

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej

Zauważalny jest jednak zwiększający się odsetek osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy - w 2006 r. - 6,74%, a w 2007r. - 7,88%. Największą grupą osób niepełnosprawnych są osoby z orzeczoną lekkim stopniem niepełnosprawności (64,55% w 2006r., 62,48% w 2007r.), następną grupę stanowią osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (30,84% w 2006r., 33,70% w 2007r.), a ze znacznym (4,61% w 2006r., 3,83% w 2007r.). Ponadto zwiększa się udział osób niepełnosprawnych, które mają więcej niż 45 lat - 64% w 2006r. i 67% w 2007r., a także długotrwale bezrobotnych - 36,17% w 2006r. i 41,17% w 2007r.

3. Strategia realizacji celów Miejskiego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych

3.1.1 Cel główny

Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości ich życia poprzez zapewnienie im warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku wśród społeczeństwa.

3.1.2 Cele strategiczne

3.1.3 Cel 1

Ułatwianie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

3.1.4 Cel 2

Umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w różnych formach życia społecznego.

3.1.5 Cel 3

Zapewnianie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji oraz umożliwianie rozwijania ich zdolności intelektualnych i fizycznych.

3.1.6 Cel 4

Zwiększanie dostępności transportu i obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych.

4. Kierunki Działań Miejskiego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych

4.1 Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 14, poz. 92) rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu.

Zatrudnienie jest jednym z najważniejszych elementów integracji społecznej i przyczynia się do samodzielności i poprawy sytuacji ekonomicznej osób niepełnosprawnych, a także zapobiega zjawisku izolacji.

Według danych BAEL GUS (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności przeprowadzone przez Główny Urząd Statystyczny), wśród osób niepełnosprawnych prawnie, wskaźnik aktywności zawodowej w 2001r. wyniósł 26,1%, a w 2007r. - 22,6%, wskaźnik zatrudnienia w 2001r. wyniósł – 20,9%, a w 2007r. – 19,4%, natomiast stopa bezrobocia w 2001r. wynosiła 19,8%, a w 2007r. 14,1%.

W ramach tego kierunku działania, realizowane będą następujące zadania:

- 1) Pośrednictwo pracy, w tym:
 - a. organizowanie giełdy pracy,
 - b. pozyskiwanie ofert pracy,
 - c. organizowanie spotkań z pracodawcami.
- 2) Poradnictwo zawodowe.
- 3) Organizowanie szkoleń indywidualnych i grupowych mających na celu nabycie lub podwyższeniu kwalifikacji zawodowych.
- 4) Organizowanie usług o charakterze edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym, których celem jest wsparcie mobilności na rynku pracy, pozwalające na przezwycięzenie indywidualnych barier w powrocie do pracy.
- 5) Prowadzenie Klubu Integracji Społecznej.
- 6) Organizowanie staży w celu nabycia umiejętności praktycznych w danym zawodzie.
- 7) Organizowanie przygotowania zawodowego w miejscu pracy dla osób, które chcą nabyć nowe kwalifikacje lub umiejętności zawodowe.
- 8) Organizowanie robót publicznych oraz prac interwencyjnych.
- 9) Organizowanie prac społecznie użytecznych dla osób będących bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.

- 10) Przyznawanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.
- 11) Zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności osób na nich zatrudnionych oraz z rozpoznaniem przez służby medycyny tych potrzeb.
- 12) Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.
- 13) Dokonywanie zwrotu kosztu wynagrodzenia osoby niepełnosprawnej oraz składek na ubezpieczenie społeczne od tego wynagrodzenia.
- 14) Dokonywanie zwrotu kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy.
- 15) Udzielanie osobom niepełnosprawnym dofinansowania w wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych, zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej lub prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego.
- 16) Promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy oraz przełamywanie negatywnego stereotypu.
- 17) Prowadzenie zakładu aktywności zawodowej.
- 18) Podejmowanie innych działań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

4.2 Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 14, poz. 92) rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Działania z zakresu rehabilitacji społecznej obejmują działania zmierzające do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych i ich otoczenia.

W ramach tego kierunku działania, realizowane będą następujące zadania:

- 1) Utworzenie Klubu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych ze stwierdzonym upośledzeniem umysłowym, który umożliwi osobom korzystanie z różnych form terapii zajęciowej, a także integrację ze społeczeństwem poprzez udział

- m.in. w zajęciach ruchowo-muzycznych, teatralnych, wyjściach do kina, teatru, na basen itp.
- 2) Utworzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, którego zadaniem będzie udzielanie pomocy w zakresie doradztwa psychologicznego i prawnego realizowanego w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych, telefonicznych oraz internetowych.
 - 3) Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którego celem jest dostarczanie informacji na temat rodzajów i przebiegu leczenia chorób psychicznych oraz możliwości skorzystania z pomocy instytucji.
 - 4) Budowanie lokalnej sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - 5) Utworzenie mieszkania chronionego dla kobiet z zaburzeniami psychicznymi, które ze względu na swą niepełnosprawność potrzebują wsparcia specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia, a nie wymagają całodobowej opieki.
 - 6) Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
 - 7) Dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.
 - 8) Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
 - 9) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
 - 10) Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.
 - 11) Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą, osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej.
 - 12) Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.
 - 13) Zapewnienie całodobowej opieki poprzez umieszczenie osób niepełnosprawnych w domach pomocy społecznej.
 - 14) Zapewnienie osobom niepełnosprawnym udziału w zajęciach o charakterze stacjonarnym i półstacjonarnym.
 - 15) Współpraca z wolontariuszami w celu zminimalizowania poczucia osamotnienia i wyobcowania osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im kontaktu z otoczeniem, uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym miasta.
 - 16) Organizowanie grup wsparcia dla rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych.
 - 17) Obejmowanie opieką i wsparciem rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi oraz wczesna pomoc w diagnozowaniu niepełnosprawności.
 - 18) Tworzenie zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem specjalistycznych rodzin zastępczych.

- 19) Upowszechnianie i aktualizowanie informacji o wszelkich formach pomocy dla osób niepełnosprawnych poprzez różne formy przekazu w celu dotarcia do jak najszerszej grupy odbiorców.
- 20) Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 21) Tworzenie warunków umożliwiających korzystanie przez osoby niepełnosprawne z imprez kulturalnych i sportowych w mieście.
- 22) Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów społecznych.
- 23) Upowszechnienie kultury fizycznej wśród osób niepełnosprawnych.
- 24) Przyznawanie stypendium sportowcom niepełnosprawnym, którzy osiągnęli znaczące wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym.
- 25) Promowanie dobrych praktyk, wzorów i modeli funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku społecznym, a także w instytucjach zapewniających im wsparcie.
- 26) Podejmowanie innych działań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

4.3 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym jednakowego dostępu do edukacji na różnych poziomach

Edukacja jest podstawowym czynnikiem mającym na celu zapewnienie włączenia społecznego i poprawę niezależności osób niepełnosprawności, począwszy od nauczania przedszkolnego, poprzez szkołę podstawową, gimnazjum, średnią oraz wyższą. Stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości udziału w edukacji powszechnej jest ważne nie tylko dla samych tych osób, ale wpływa korzystnie na inne osoby ucząc ich m.in. zrozumienia, tolerancji.

W ramach tego kierunku działania, realizowane będą następujące zadania:

- 1) Uczniowie niepełnosprawni mogą korzystać z wszystkich form kształcenia i opieki określonych w ustawie z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) w następujących placówkach edukacyjnych:
 - a. Przedszkole Integracyjne Nr 1, ul. Korzenna 37,
 - b. Przedszkole Integracyjne Nr 2, ul. Łagodna 16,
 - c. Szkoła Podstawowa Integracyjna Nr 6, ul. Brodzińskiego 3,

- d. Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 11 w Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, ul. Lompy 7,
 - e. Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 17, ul. Bratków 6,
 - f. Szkoła Podstawowa Nr 35 w Specjalnym Ośrodku szkolno-Wychowawczym Nr 2, ul. Filarowa 52,
 - g. Szkoła Podstawowa Nr 39 w Zespole Szkół dla Dzieci Nieślyszących, Kamienicka 11a,
 - h. Gimnazjum Nr 9 z oddziałami integracyjnymi w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. AK, ul. Sternicza 4,
 - i. Gimnazjum Nr 13 z oddziałami integracyjnymi, ul. Bratków 6,
 - j. Gimnazjum Nr 17 w Zespole Szkół Specjalnych im. K. I. Gałczyńskiego, ul. Wapienickiej 46,
 - k. Gimnazjum Nr 18 w Zespole Szkół dla Dzieci Nieślyszących, Kamienicka 11a,
 - l. Gimnazjum Nr 19 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 2, ul. Filarowa 52,
 - m. VI Liceum Ogólnokształcące z oddziałami integracyjnymi w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. AK, ul. Sternicza 4,
 - n. Technikum Nr 9 z oddziałami integracyjnymi w Zespole Elektronicznych, ul. Lompy 8,
 - o. Zasadnicza Szkoła Zawodowa i Szkoła Przesposabiająca do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych im. K. I. Gałczyńskiego, ul. Wapienickiej 46.
- 2) Zapewnienie nauczania indywidualnego dzieciom, które ze względu na stan zdrowia nie mogą uczęszczać do szkół ogólnodostępnych.
- 3) Objęcie uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół specjalnych, rewalidacją indywidualną.
- 4) Zapewnienie codziennego transportu uprawnionym uczniom niepełnosprawnym do szkoły i ze szkoły do domu.
- 5) Prowadzenie gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej zajęć specjalistycznych dla dzieci z wadami postawy.
- 6) Diagnozowanie uczniów niepełnosprawnych w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych, poprzez wydawanie:
- a. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, w tym o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim,

- b. orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły,
 - c. opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.
- 7) Prowadzenie działań stymulujących rozwój małego dziecka.
 - 8) Prowadzenie zajęć specjalistycznych: logopedycznych, psychologicznych, pedagogicznych z uczniami niepełnosprawnymi.
 - 9) Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, które mają na celu kształtowanie wśród młodzieży właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.
 - 10) Prowadzenie szkoleń dla Rad Pedagogicznych szkół i przedszkoli dot. funkcjonowania dziecka niepełnosprawnego w placówce ogólnodostępnej.
 - 11) Prowadzenie terapii indywidualnej długoterminowej dla dzieci niepełnosprawnych budujące akceptacje siebie i własne umiejętności społeczne.
- 4.4 Podejmowanie innych działań z zakresu zapewnienia osobom niepełnosprawnym jednakowego dostępu do edukacji na różnych poziomach.

4.5 Przełamywanie barier architektonicznych i transportowych

Bariery architektoniczne i transportowe są jednym z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z przysługującego im prawa do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zaspokajania swoich potrzeb na równi z pozostałymi członkami społeczeństwa.

Przystosowanie otoczenia do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprzez udostępnienie budynków, ciągów komunikacyjnych, transportu publicznego, w dużym stopniu ułatwi również życie ludziom w podeszłym wieku, osobom z dziećmi, a także ludziom okresowo niesprawnym fizycznie.

W ramach tego kierunku działania realizowane będą następujące zadania:

- 1) Likwidowanie barier architektonicznych w budynkach jednostek organizacyjnych Miasta.
- 2) Przebudowa przejść podziemnych pod ul. 3 Maja oraz ul. Piastowską, uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.
- 3) Likwidacja barier architektonicznych w trakcie realizacji przebudowy dróg,
- 4) Budowa chodników przy podstawowych ciągach komunikacyjnych.
- 5) Budowa i przebudowa sygnalizacji świetlnej z uwzględnieniem montażu trzystopniowej sygnalizacji dźwiękowej, tzw. „klekotek”.

- 6) Sukcesywna modernizacja taboru autobusowego poprzez wymianę przestarzałych i nie uwzględniających potrzeb osób niepełnosprawnych na autobusy:
 - a. niskopodłogowe, pozbawione stopni wejściowych we wszystkich drzwiach wraz z zamontowaną rampą najazdową do obsługi wózków inwalidzkich,
 - b. z możliwością dodatkowego obniżenia progów wejściowych na przystankach, dzięki zastosowaniu w pojeździe tzw. mechanizmu przyklęku,
 - c. wyposażone w elektroniczne tablice wraz z zapowiedzią głosową informującą o trasie przejazdu.
- 7) Zakup i montaż na wybranych przystankach elektronicznych tablic wyświetlających informacje o czasie odjazdu autobusu.
- 8) Konsultowanie ze środowiskiem osób niepełnosprawnych remontów i inwestycji, prowadzonych w budynkach jednostek organizacyjnych Miasta, które mogą mieć lub mają skutek dla osób niepełnosprawnych.
- 9) Podejmowanie innych działań z zakresu przełamывania barier architektonicznych i transportowych.

5. Podmioty realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

- 1) Miejskie jednostki organizacyjne.
- 2) Podmioty prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego.
- 3) Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej.

6. Źródła finansowania.

- 1) Budżet Miasta Bielska-Białej.
- 2) Budżet państwa.
- 3) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- 4) Fundusze Unii Europejskiej.
- 5) Inne.